

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล.....นายอนุวัฒน์ วรวงษ์
๒. เลขประจำตัวประชาชน.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้.....๓๘๖ หมู่ที่ ๓ ต.หนองไผ่ อ.ด่านมะขามเตี้ย จ.กาญจนบุรี
โทรศัพท์.....๐๖๕-๖๔๙-๑๗๘๙ Facebook อนุวัฒน์ วรวงษ์ Line.....๐๖๕-๖๔๙-๑๗๘๙
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๖
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา.....ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
สถาบันการศึกษา.....โรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม
คณะ/สาขาวิชา.....-
๖. อาชีพปัจจุบัน
 - ☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง (กำนัน).....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๗๙๒,๐๐๐.....บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.....๒๕๕๘.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....มันสำปะหลัง.....
 ๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน.....๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - แปลงเรียนรู้ การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต
 - มันสำปะหลัง พันธุ์ ระยอง ๑๑
 - ผลค่าวิเคราะห์ดิน N ต่ำ P ต่ำ K ต่ำ
 - คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน
๔๖-๐-๐	จำนวน ๒๘ กก./ไร่
๑๘-๔๖-๐	จำนวน ๑๘ กก./ไร่
๐-๐-๖๐	จำนวน ๒๗ กก./ไร่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ถ่ายทอดความรู้การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน คน พื้นที่ สินค้า รวมถึง เทคนิคการปลูกการเพิ่มผลิตมันสำปะหลังที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่และแลกเปลี่ยนความรู้แก่ผู้เรียน

๓.๒ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

ให้ความรู้และสาธิตการผสมปุ๋ยเคมีจากแม่ปุ๋ยตามสูตรต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมี สามารถนำไปปฏิบัติ เป็นการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช

สาธิตการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของดิน เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทีมงานของศูนย์เรียนรู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพโดยบูรณาการร่วมกันกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองไผ่

๓.๔ การผลิตสารชีวภัณฑ์ควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองไผ่สาธิตและฝึกปฏิบัติการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยนำองค์ความรู้การผลิตน้ำหมักสมุนไพรกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่ตำบลหนองไผ่มาประยุกต์เป็นสูตรของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่นำไปใช้ได้จริงในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการผลิตเชื้อราไตรโคเดมาและบิวเวอร์เรียในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๓.๕ เศรษฐกิจพอเพียง

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยการปลูกผักสวนครัว พุทรา เลี้ยงกบ เลี้ยงโคเนื้อ ทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง เพื่อเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน และเป็นตัวอย่างให้กับชุมชน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๖.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๔.๑.๒ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

๔.๑.๓ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน.....๑.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน.....๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ การผลิตสารชีวภัณฑ์ควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช

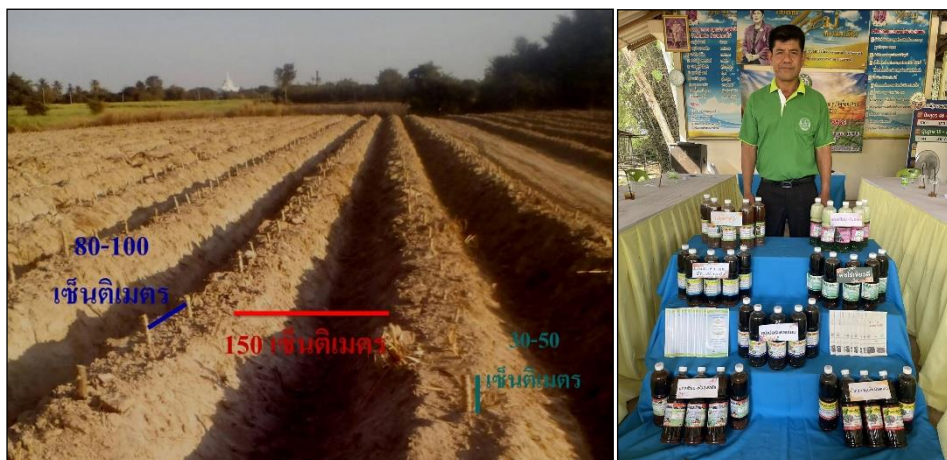
๔.๓.๒ การปลูกพุทรา ๓ รส อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

- มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกปอเทืองและไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดินให้มีโครงสร้างและความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืช
- ปลูกโดยการค้ำนึ่งถึงสภาพดิน ธาตุอาหารที่อยู่ในดิน มีการนำดินไปวิเคราะห์หาธาตุอาหาร
- แخذ่อนพันธุ์มันสำปะหลังไว้ประมาณ 1/2 ชั่วโมง โดยใช้ น้ำหมักชีวภาพสูตรสมุนไพรไล่แมลง + สูตรแคลเซียม ผสมน้ำในอ่าง แล้วนำไปปลูก
- มีการปรับระยะร่องมันสำปะหลัง ในการปลูกมันสำปะหลังจะใช้ระยะห่างระหว่างต้น ๘๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างร่อง ๑๕๐ เซนติเมตร
- มีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ฉีดน้ำหมักสมุนไพรสูตรระเบิดหัว ที่ผลิตโดยศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- มีการทำแผนการผลิตอย่างมีระบบ โดยการวางแผนระยะเวลาการผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิต ให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาด ผลผลิตไม่เสียหาย

มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกและเกษตรกรที่สนใจ โดยการอบรมให้ความรู้และลงพื้นที่ศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ ตำแหน่ง รองประธานกรรมการ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของจังหวัด โดยรวมบทบาทของภาคประชาชนและภาครัฐให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ ศพก. สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง มีการเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณา เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนและดำเนินการตามความต้องการของชุมชน มีพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นสถานที่ให้บริการข่าวสารและบริการด้านการเกษตร

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ ตำแหน่ง ประธานกรรมการ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของอำเภอ มีการวางแผนการพัฒนา ศพก. หลัก และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน โดยการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์ความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์ ฯลฯ ดำเนินการโดยเกษตรกรต้นแบบ (ประธานกรรมการ) คณะกรรมการ ศพก. และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของศพก. จัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา ศพก. ร่วมกันกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแผนการเรียนรู้ของเกษตรกรที่จะเข้ามาเรียนรู้ที่ ศพก. หรือศูนย์เครือข่าย ให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Economy Model) และความรู้จากสถาบันการศึกษา มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต) ประกอบด้วย หลักสูตรหลัก หลักสูตรบังคับ หลักสูตรเสริม และหลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่อะไร การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ ด้วยพื้นฐานของครอบครัวมีอาชีพเกษตรกรกรรม ทำไร่กับพ่อแม่มาตั้งแต่เด็ก จนจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาฯ อยากรองเปลี่ยนวิถีชีวิตบ้านนอกเข้า กรุงเทพฯ ไปทำงานโรงงานเข้าออกตามเวลาเช้ากะ นอนอยู่ในห้องเช่าแคบๆ ได้ ๗ วัน สุดท้ายค้นพบ อยู่บ้าน กับพ่อแม่มันคือวิถีชีวิตของเรา กลับบ้านดีกว่า กลับมานอกจากช่วยพ่อแม่ทำอะไรเหมือนเดิม ก็ขายวัวด้วย รับจ้างไถด้วยไปทั่วหมดในพื้นที่ ทำให้เรารู้ว่าแต่ละพื้นที่สภาพดินเป็นอย่างไร ทำมันสำปะหลัง ทำอ้อย ทำตาม วิธีดั้งเดิมของพ่อแม่จบชุด ฝัगत่อน ประสบปัญหาพื้นแฉะน้ำท่วมขัง เลยคิดนำวิธีการ ชักร่องอ้อยมาใช้ใน ไร่มันสำปะหลัง แนวคิดตอนนั้นร่องเยอะ ฝัगत่อนพันธุ์เยอะ ได้เงินเยอะสรุปผลออกมาเหมือนเดิม จำได้เลยว่า ผลผลิตช่วงนั้นมากที่สุดไม่เกิน ๓ ตันต่อไร่ แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร มาแนะนำให้ความรู้เรื่องวิธีการปลูก ผลกระทบของการใช้สารเคมีต่อความอุดมสมบูรณ์ของดิน การทดลอง เปลี่ยนพันธุ์ปลูกจาก KU-๕๐ มาเป็น ระยะอง ๕ ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา สุดท้าย ปี ๒๕๔๘ ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตำแหน่งหน้าที่มาพร้อมกับภารกิจมากมาย มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์มาอบรมถ่ายทอดให้ความรู้ จึงได้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาที่ดินและปรับปรุงวิธีการปลูกมัน สำปะหลัง มีการใช้น้ำหมักชีวภาพมาช่วยในการปรับสภาพดินจนประสบความสำเร็จเป็นที่น่าภาคภูมิใจ ที่สามารถ ปลูกมันสำปะหลังได้ผลผลิตไร่ละ ๙ ตัน ถึง ๑๑ ตัน และมีความพยายามที่จะช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประกอบ อาชีพทำไร่มันสำปะหลังให้เกิดความเข้มแข็ง โดยการนำความรู้ที่ได้รับและประสบการณ์ที่มีไปถ่ายทอดให้กับ เกษตรกร ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมและการพึ่งพาตนเอง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำ เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ เริ่มทำการเกษตรโดยการปลูกมันสำปะหลังตามบิดามารดา ได้ผลผลิตไร่ละ ๓ ตันบ้าง ไม่ถึง ๓ ตันบ้าง ดินเสื่อมคุณภาพเนื่องจากการพึ่งพาสารเคมีสะสมเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้ดินเสื่อมโทรม แต่ได้มีการศึกษาเรียนรู้ตลอดถูก ไปศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ และนำมาปรับใช้ในแปลงของตนใน เขตปฏิรูปที่ดิน ๕ ไร่ และแปลงเช่า(น.ส.๓) ประมาณ ๔๐ ไร่ ต่อมาได้มีโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ แปลงใหญ่มันสำปะหลัง มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการจำนวน ๕๐ ราย ได้ปรับปรุงพัฒนาการผลิตโดยการนำ ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง สามารถสร้างรายได้ เพิ่มขึ้น ทั้งยังแนะนำให้สมาชิกในกลุ่มดำเนินการด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ใน กิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของ ศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑.๑) ผลผลิตมันสำปะหลังต่ำ เนื่องจากขาดการจัดการโครงสร้างดินที่เป็นชั้นดินดาน ที่เกิดจาก การเตรียมดินที่ระดับความลึกเดียวกัน ในขณะที่ดินมีความชื้นไม่เหมาะสม ขัดขวางการแพร่กระจายของราก พืชและการแทรกซึมของน้ำ ฤดูฝนเกิดน้ำท่วมขังในแปลง ชะล้างหน้าดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ออกไปจากพื้นที่ ขณะเดียวกันในฤดูแล้งชั้นดินดานขวางกั้นไม่ให้ความชื้นจากดินชั้นล่างขึ้นมาหล่อเลี้ยงบริเวณรากพืช ส่งผลให้ พืชที่ปลูกกระแจะแกร็นและยืนต้นตายในที่สุด การแก้ปัญหาชั้นดินดานจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ เกษตรกรต้นแบบ จึงนำนวัตกรรมการไถระเบิดดินดานมาไถปรับโครงสร้างดิน เพื่อทำลายชั้นดิน ทำให้รากสามารถลงไปหา อาหารและน้ำได้ลึกขึ้น มันสำปะหลังเจริญเติบโตดีทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และช่วยแก้ปัญหา น้ำท่วมขังใน

แปลง ลดการเนาของหัวมัน ต้นมันสำปะหลังเจริญเติบโตดีกว่าแปลงที่ไม่มีการไถระเบิดดินดาน ส่งผลให้จากเดิมที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๑-๓ ตัน ต่อไร่ ขยับขึ้นไปเกือบ ๑๐ ตันต่อไร่

๑.๒) เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ดินก่อนปลูกพืช ใส่ปุ๋ยตามชนิดและอัตราที่เคยใส่ ทำให้บางที่สูญเสียต้นทุนเกินพอติหรือเปล่าประโยชน์ ดังนั้นจึงมีการให้บริการตรวจ

วิเคราะห์ดินด้วยชุดตรวจวิเคราะห์ดินแบบรวดเร็ว (Soil test kit) และให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยเบื้องต้น มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินและการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง จะทำให้เราสามารถใส่ปุ๋ยหรือวัสดุปรับปรุงดินในปริมาณที่เหมาะสม โดยกำหนดอัตรา วิธีการใส่ และใช้ปุ๋ยเท่าที่จำเป็น (พอติ) ตามความต้องการของพืช เป็นการประหยัดปุ๋ย สามารถลดต้นทุนจากปุ๋ยเคมีลงได้

๑.๓) ในพื้นที่ยังพบโรคแมลงและแมลงศัตรูพืชระบาด และยังมีการปรับตัวให้มีความต้านทานต่อสารเคมีฆ่าแมลง โดยเฉพาะเพลี้ยแป้งศัตรูหลักของมันสำปะหลัง ที่ส่งผลให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน ต้นมันสำปะหลังที่ปลูกไว้ไม่เจริญเติบโต เกษตรกรต้นแบบจึงนำภูมิปัญญาน้ำหมักสมุนไพรแทนการใช้สารเคมีมาแช่ท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังก่อนปลูก ด้วยสูตร สมุนไพร (หัวกลอย หนอนตายอยาก สะเดา ยาสูบ ไม้ซาก เมล็ดมันแกว) + ฮอโมนไข่ + แคลเซียม ผสมน้ำในอ่าง แช่ทิ้งไว้ประมาณ ๑/๒ ชั่วโมง แล้วนำไปปลูกเพื่อป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง จนได้รับใบรับรองมาตรฐาน GAP

๑.๔) ฉีดฮอร์โมนสูตรเร่งหัว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่ผลิตโดยศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเพิ่มผลผลิตในมันสำปะหลัง และช่วยลดต้นทุนการผลิตเรื่องปุ๋ยเคมี ซึ่งช่วยแก้ปัญหาปุ๋ยเคมีมีราคาแพงในปีที่ผ่านมา

๑.๕) นำอุปกรณ์ทำน้ำหมักชีวภาพ (เครื่องต้นแบบ) จากมูลนิธิอุษารินทร์ ร่วมกับบริษัทเนเจอร์ เวนเจอร์ จำกัด ไว้ใช้ในฐานเรียนรู้น้ำหมักชีวภาพ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องแรงงานคนในการกวนน้ำหมัก และช่วยย่นระยะเวลาในการกวนน้ำหมักให้รวดเร็วขึ้น

๑.๖) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด - ๑๙) ตลอด ๒-๓ ปีที่ผ่านมา โดยการปลูกผักสวนครัว พุทรา เลี้ยงกบ เลี้ยงโคเนื้อ ทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง เพื่อเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน และเป็นตัวอย่างให้กับชุมชน มีการขยายผลทั้งหมู่บ้าน จนได้รับรางวัลหมู่บ้านเข้มแข็งตามแนวทาง “แผ่นดิน ธรรม แผ่นดินทอง” (หมู่บ้านอยู่เย็น) ประจำปี ๒๕๖๕ ระดับจังหวัด และระดับเขต ของกระทรวงมหาดไทย

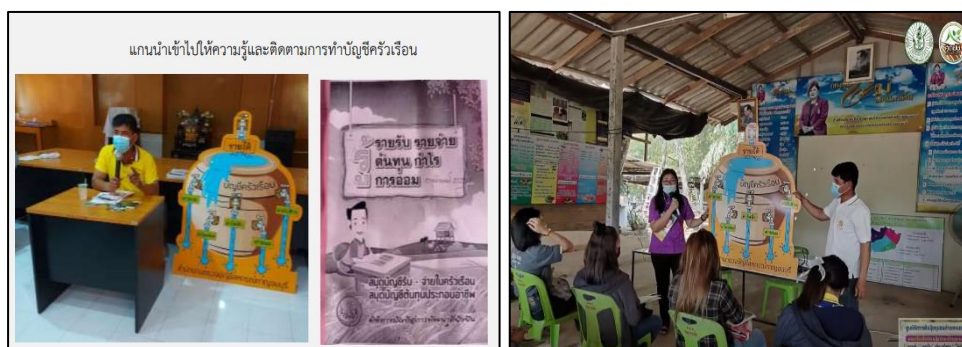
๑.๗) ทำการเกษตรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ เข้าร่วมโครงการเกษตรกรรมยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนและผู้สนใจ

๑.๘) มีการสร้างมูลค่าจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ได้แก่ การใช้เตาเผาชีวมวลผลิตถ่านไบรโอจากเหง้ามันสำปะหลัง ตามแนวทาง BCG โมเดล อยู่ในด้านเศรษฐกิจชีวภาพ คือ การนำทรัพยากรชีวภาพมา “ผลิตให้คุ้มค่าที่สุด” ควบคู่กับการรักษาสมดุสิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าและบริการให้มีความนวัตกรรมและมีมูลค่าสูง

๑.๙) มีการทำบัญชีครัวเรือน และเป็นครูบัญชีอาสา ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำบัญชีครัวเรือนให้กับเกษตรกรในชุมชน ช่วยแก้ปัญหาหนี้สินให้กับเกษตรกรได้

๑๐) การบริหารน้ำที่ดี เพราะน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง สำหรับแปลงที่น้ำน้อยจะใช้ระบบน้ำหยด

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การไถระเบิดดินดาน เพื่อทำลายชั้นดินเพื่อให้รากสามารถลงไปหาอาหารและน้ำได้ลึกขึ้น
มันสำปะหลังเจริญเติบโตดีทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

- การปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกปอเทืองและไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน รวมถึงการใช้น้ำหมักชีวภาพ ทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้
- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองสามารถลดต้นทุนจากปุ๋ยเคมีลงได้
- การบริหารน้ำที่ดี เพราะน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง สำหรับแปลงที่น้ำน้อยจะใช้ระบบน้ำหยด
- มีการสำรวจแปลงอยู่เสมอเพื่อเป็นการป้องกันการระบาดของศัตรูพืช
- การใช้น้ำหมักสมุนไพรเพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านสารเคมี

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการ อย่างละเอียด)

นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ มีแนวคิดในการทำไร่มันสำปะหลังให้มีคุณภาพที่ดีและมีความยั่งยืน โดยการนำหลักวิชาการเข้ามาเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ดังนี้

- มีการไถระเบิดดินดานเพื่อทำลายชั้นดินทำให้รากสามารถลงไปหาอาหารและน้ำได้ลึกขึ้น มันสำปะหลังเจริญเติบโตดีทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น
- การปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกปอเทืองและไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน ทำให้ลดต้นทุนการผลิตได้
- การคัดเลือกพันธุ์มันสำปะหลังที่ดี ต้านทานต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- มีการปรับระยะร่องมันสำปะหลัง ในการปลูกมันสำปะหลังจะใช้ระยะห่างระหว่างต้น ๘๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างร่อง ๑๕๐ เซนติเมตร
- แช่ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังไว้ประมาณ 1/2 ชั่วโมง โดยใช้น้ำหมักชีวภาพสูตรสมุนไพรไล่แมลง + สูตรแคลเซียม ผสมน้ำในอ่างแล้วนำไปปลูก เพื่อป้องกันกำจัดแมลงที่ติดมากับท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง และแคลเซียมยังมีประโยชน์ต่อพืชหลายประการ ได้แก่ ช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของผนังเซลล์พืช ทำให้พืชมีความทนทานต่อโรคและแมลง ช่วยในการลำเลียงน้ำและธาตุอาหารไปยังส่วนต่างๆ ของพืช และยังส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช ช่วยปรับปรุงบำรุงดิน
- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง
- การบริหารจัดการน้ำโดยการทำเป็นแปลงระบบน้ำหยด
- เมื่อมันสำปะหลังมีอายุ ๓ เดือน ใช้น้ำหมักชีวภาพสูตรซูเปอร์แคลเซียม เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของลำต้นและการแตกยอด
- เมื่อมันสำปะหลังมีอายุ ๔ เดือน ใช้น้ำหมักชีวภาพสูตรระเบิดหัว ช่วยในการบำรุงผลผลิตพืช ช่วยสร้างเนื้อ สร้างแป้ง สร้างน้ำตาล เพิ่มน้ำหนัก และเพิ่มคุณภาพของผลผลิต นอกจากนี้ยังช่วยให้พืชแข็งแรง (๓ ครั้งที่มันสำปะหลังอายุ ๔ เดือน, ๖ เดือน และ ๗ เดือน)
- มีการทำแผนการผลิตอย่างมีระบบ โดยการวางแผนระยะเวลาการผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิตให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาด ผลผลิตไม่เสียหาย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มันสำปะหลัง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔๔.....ไร่

๑.๒) ข้าว (ปทุมธานี ๑).....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....ไร่

๑.๓) พุทราเหริญทอง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑).....ปลาไน.....จำนวน.....๑.....ไร่

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑).....วัว.....จำนวน.....๖.....ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑).....พะยูง.....จำนวน.....๑๐.....ต้น

๔.๒).....สัก.....จำนวน.....๗.....ต้น

๔.๓).....ประดู่.....จำนวน.....๕.....ต้น

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า...มันสำปะหลัง...มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถที่, ชักร่อง.....เป็นเงิน.....๙๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าแรงปลูก.....เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่ายาคุม.....เป็นเงิน.....๑๕๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่ายาฆ่าหญ้า.....เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าปุ๋ย ๒๔-๑๔-๒๗.....เป็นเงิน.....๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๖) ค่าน้ำหมักชีวภาพ.....เป็นเงิน.....๘๒๐.....บาท/ไร่

๑.๗) ค่าจ้างรถชุด.....เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๘) ค่าแรงเก็บเกี่ยว.....เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่ (๓๐๐ บาท/ต้น)

๑.๙) ค่ารถบรรทุก.....เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่ (๑๕๐ บาท/ต้น)

๑.๑๐) ค่าแรงตนเอง.....เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต.....๗,๘๗๐.....บาท/ไร่

ผลผลิต.....๑๐,๐๐๐.....กิโลกรัม/ไร่

ราคา.....๑.๘.....บาท/กิโลกรัม

รายได้.....๑๘,๐๐๐.....บาท/ไร่

กำไร.....๑๑,๑๓๐.บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....กำหนดต้นทุนของไร่.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๒,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....มันสำปะหลัง, อ้อย, พืชผัก, พุทรา.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๘๒๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) องค์ความรู้จากหน่วยงานราชการและเอกชน

๒) เทคโนโลยี/นวัตกรรมใหม่ๆ นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

๓) เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๔) เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต

๕) เป็นแหล่งให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๓.๑.๑ การปรับปรุงบำรุงดิน

มีการปลูกพืชเทืองและไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงคุณภาพดินให้มีโครงสร้างและความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืชและปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก มูลวัว มูลไก่ เพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมถึงใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

๓.๑.๒ การป้องกันและการรักษาดิน

การเตรียมดินจากการไถระเบิดดินดาน เพื่อทำลายชั้นดินเพื่อทำให้รากสามารถลงไปหาอาหาร และน้ำได้ลึกขึ้น มันสำปะหลังเจริญเติบโตดีทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น มีการตากดินเพื่อทำลายเชื้อโรคในดิน และตัดวงจรแมลงศัตรูพืช

๓.๑.๓ การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

เลือกใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่มีความต้านทานต่อโรคและแมลง แซ่ท่อนพันธุ์ก่อนลงมือปลูก หมั่นสำรวจแมลงศัตรูพืชและศัตรูธรรมชาติในแปลงมันสำปะหลัง ส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพสูตรสมุนไพรไล่แมลงมาใช้ในแปลงมันสำปะหลังเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๑.๔ การจัดการที่อยู่อาศัย และกิจกรรมการปลูกพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ถูกสุขลักษณะ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

มีการจัดสรรที่ดินตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ สระน้ำ นาข้าว แปลงไม้ผล และที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งศึกษาดูงาน เป็นตัวอย่างให้แก่ลูกบ้านสมาชิก ได้เข้ามาศึกษาเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลของตนเองในครัวเรือน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๓.๒.๑ ทรัพยากรดินดี เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของพืชและสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ดินมีความร่วนซุย มีการระบายน้ำและอากาศที่ดี มีอินทรีย์วัตถุเพียงพอ และมีธาตุอาหารที่จำเป็นต่อพืช การรักษาและฟื้นฟูดินให้มีคุณภาพดีจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒ ระบบนิเวศดี มีความสมดุลและหลากหลายทางชีวภาพ มีความสามารถในการฟื้นตัวและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น อากาศบริสุทธิ์ น้ำสะอาด อาหาร และแหล่งที่อยู่อาศัย

๓.๒.๓ โครงสร้างดินดี การที่อนุภาคของดินเกาะตัวกันอย่างเหมาะสม ทำให้ดินมีลักษณะร่วนซุยมีช่องว่างเพียงพอสำหรับการระบายน้ำและอากาศ รวมถึงการซอนไชของรากพืช ดินที่มีโครงสร้างดีจะช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้ดี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตรประกอบด้วยหลายส่วนสำคัญ เช่น การรู้จักดิน, น้ำ, พืช, สัตว์, และการจัดการฟาร์ม แหล่งรวมความรู้เรื่องพืชในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา ตลอดจนการเก็บเกี่ยว และข้อมูลนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตร รวมถึงการเตือนภัยศัตรูพืช ช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.เป็นแหล่งเรียนรู้ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต มีเกษตรกรต้นแบบที่สามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ที่เป็น Smart farmer ประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจ มีหลักสูตรการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรในพื้นที่ มีฐานเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรเรียนรู้จากของจริง มีแปลงเรียนรู้ที่ใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตรสำหรับเป็นแหล่งศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกรในหลายรูปแบบ ทั้งการให้ความรู้ คำแนะนำ การถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาเชิงระบบที่เกษตรกรเผชิญอยู่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข่าวสารด้านการเกษตร และด้านวิชาการเกษตร ให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจในหลายช่องทาง เช่น เวทีประชุมหมู่บ้าน ช่องทาง Line, Facebook เป็นต้น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ส่งเสริมให้สมาชิกทำแปลงสาธิตโดยหมุนเวียนกัน เพื่อที่สมาชิกจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในแปลงของตนเอง เป็นการฝึกปฏิบัติจริง การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มยุวเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเกษตรกรทั่วไปโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีความปลอดภัย

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

บูรณาการร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย ในการติดตามกำกับดูแลศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองไผ่ สนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มกันทำหน้าที่บริการตรวจวิเคราะห์ดิน สามารถประยุกต์ใช้และถ่ายทอด เทคโนโลยีและนวัตกรรมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกรในชุมชนได้ และขยายผลการใช้เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินจากศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนไปสู่แปลงใหญ่ ศพก. และเกษตรกรทั่วไป โดยมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม โดยบูรณาการประสานงาน กับหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองไผ่ ได้แก่ ๑) สถานีพัฒนาที่ดินกาญจนบุรี ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยสำหรับปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตน้ำหมัก ปุ๋ยหมัก และการใช้แผนที่ชุดดิน ๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี ถ่ายทอด ความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับ พรบ.ปุ๋ยเคมี การจำหน่ายและอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนใบอนุญาตขายปุ๋ย ๓) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรีถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีต้นทุน รายได้ ๔) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ สนับสนุนในด้านการประชาสัมพันธ์โครงการให้กับเกษตรกรในพื้นที่และในชุมชนใกล้เคียง รับทราบการดำเนินงาน ๕) บริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด สนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรให้เข้าถึงชุมชน ตลอดจนให้บริการคำแนะนำการดูแลรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรและเศรษฐกิจ ฐานรากให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ๖) บริษัท ที.พี.เมคคานิคอล เอ็นจิเนียริง จำกัด อำนวยความสะดวกในการตรวจเช็ค บำรุงเครื่องผสมปุ๋ยอัตโนมัติ ตลอดจนให้บริการคำแนะนำการดูแลรักษา ให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

บูรณาการร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย ในการติดตามกำกับดูแลศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองไผ่ มีส่วนในการเพิ่มความเข้มแข็งให้ชุมชนด้านการป้องกันกำจัดและควบคุมศัตรูพืช มีการรวมกลุ่มให้ความรู้ คำแนะนำ รวมถึงการฝึกปฏิบัติการผลิตศัตรูธรรมชาติ สารชีวภัณฑ์ที่ใช้กำจัดศัตรูพืชเพื่อลดการสูญเสียของผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตอย่างยั่งยืน ติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช สร้าง

การรับรู้ให้กับเกษตรกรเรื่องการป้องกันกำจัดโรคใบด่างมันสำปะหลัง นำข้อมูลในแปลงติดตามสถานการณ์มาวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืชและแจ้งเตือนการระบาดในชุมชนได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเครือข่าย ในอำเภอด่านมะขามเตี้ย และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นๆ ภายในจังหวัดกาญจนบุรี โดยสมาชิกศูนย์ฯ เข้าร่วมฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ตามที่สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดอบรมตามสถานที่ต่างๆ เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

- มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรมากกว่า ๑๐ ปี โดยเป็นวิทยากรหลักของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน และสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรและชุมชน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตรที่ทันสมัย รวมถึงเทคนิคการจัดการแปลง การใช้เทคโนโลยี และการตลาด

- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน ภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ (ครูบัญชี)

- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน

- ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

- ถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มยุวเกษตรกร

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

การกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรในชุมชน โดยบูรณาการความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่. นอกจากนี้ ประธาน ศพก. ยังมีบทบาทในการประสานงานและเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน
- เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิต
- เป็นศูนย์รวมการจัดอบรม เสวนา จัดเวที และประชุมต่างๆ
- เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกร
- เป็นกลไกการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นกำนันตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี
- เป็นรองประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินอำเภอด่านมะขามเตี้ย
- ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลหนองไผ่ (อสม.)
- ประธานคณะกรรมการวัดหินแพ่นลำภาชี
- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย
- ประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองไผ่
- ประธานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองไผ่

- ประธานอาสาสมัครเกษตรประจำหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอตำบมะขามเตี้ย
 - Smart Farmer ต้นแบบ
- ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
- เยี่ยมเยียนผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ประสบอุทกภัย
 - พัฒนาหมู่บ้านทุกวันสำคัญ
 - เป็นตัวอย่างในการเก็บและคัดแยกขยะ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำวันนี้ให้ดีที่สุด ด้วยการวางแผนอย่างรอบคอบ ใช้ความซื่อสัตย์สร้างความไว้วางใจ มุ่งมั่นพัฒนา เพิ่มผลผลิตสู่วิถีเกษตรมั่นคงยั่งยืน”

นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ เป็นเกษตรกรที่มีความมานะ พยายาม ในการประกอบอาชีพ โดยเริ่มต้นจากการทำการเกษตรจากเล็กน้อยไม่มีทุน ไม่มีความรู้และทักษะเลย แต่ฟันฝ่าอุปสรรคและเรียนรู้จริงจากการปฏิบัติจริงและวางแผนการผลิตทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม ทำให้มีรายได้ ได้รับความไว้วางใจและเป็นที่นับหน้าถือตาในตำบล และได้รับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านจนถึงในปัจจุบันดำรงตำแหน่งกำนันตำบลหนองไผ่ ดูแลปกครอง

แก้ไขปัญหให้กับลูกบ้าน เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมได้รับการยกย่องเป็นความภาคภูมิใจทุกอย่างที่สร้างขึ้นมาจาก การประกอบอาชีพการเกษตรทั้งสิ้น เป็นความมั่นคงในชีวิตมาถึงปัจจุบัน

อาชีพเกษตรเป็นอาชีพของครอบครัวถึงแม้ว่าจะไม่มีรายได้มากมายแต่ได้บริโภคในครัวเรือนสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากที่ผ่านมามันสำปะหลังมีราคาลดลง จึงมีแนวคิดที่จะคิดค้นเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังให้ได้ต้นทุนการผลิตลดลง และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น กำไรต่อไร่จึงเพิ่มตามไปด้วย

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี

๑. นางสาวอริศรา	กุสุมทร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๒. นางสาวธิดารักษ์	แสงอรุณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายปิยะวัฒน์	ทองแห่งใหญ่	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย		
๑. นางสาวเสาวลักษณ์	อารมณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๒. นางสาวทิฆัมพร	บัวแก้ว	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๒.๑ การเตรียมทีมงาน สำนักงานเกษตรอำเภอด่านมะขามเตี้ย ได้จัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจทีมงานถอดบทเรียน เพื่อกำหนดแนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กรอบคำถาม เครื่องมือ วิธีการเก็บข้อมูล และแนวทางที่ทีมงาน ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้วางกรอบประเด็นไว้

๒.๒ ศึกษารายละเอียดแบบฟอร์ม แบบฟอร์มมีทั้งหมด ๔ ส่วนหลัก (ข้อมูลเกษตรกร, ข้อมูลศูนย์เรียนรู้, ผลการดำเนินงาน, ข้อมูลผู้ถอดบทเรียน) และทำความเข้าใจในแต่ละหัวข้อ

๒.๓ การเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ในการถอดบทเรียน

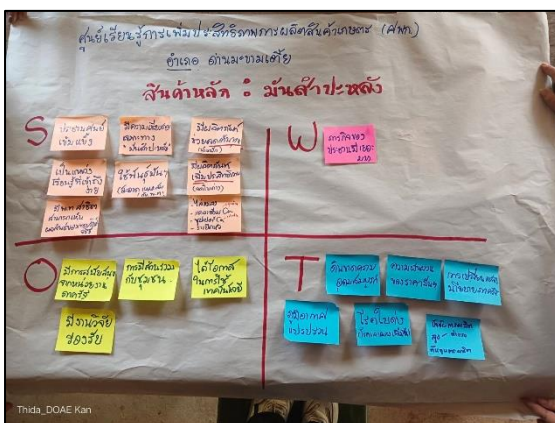
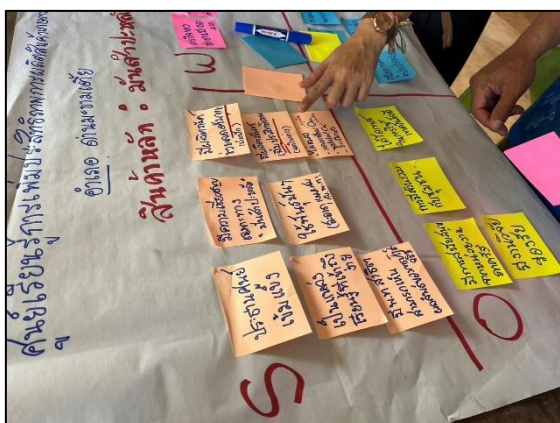
- แบบฟอร์มถอดบทเรียน
- เครื่องบันทึกเสียง / โทรศัพท์มือถือ
- กล้องถ่ายรูป
- ปากกา ดินสอ สมุดโน้ต
- ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ฯ

๒.๔ นัดหมายเกษตรกรต้นแบบ และขอความร่วมมือเกษตรกรต้นแบบให้เตรียมข้อมูลเบื้องต้น

เครื่องมือที่ใช้

- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้ตลอดแบบฟอร์ม เหมาะสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น แรงบันดาลใจ ความภาคภูมิใจ
- SWOT Analysis ใช้วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของการดำเนินงาน ศพก.
- Timeline อธิบายลำดับการพัฒนาการ ใช้เล่าประวัติและการเติบโตของ ศพก.
- บัตรคำ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมและจัดระเบียบข้อมูล
- ภาพถ่าย/แผนที่ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นที่และแสดงหลักฐานเชิงประจักษ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- สิ่งแวดล้อมรอบข้างรบกวน เช่น เสียงรถบนถนน แมลงหวี่
- สภาพอากาศร้อน

ภาคผนวก

[illegible]

[illegible]